

ATZINUMS 04/2026

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punktu)

LV

**par priekšlikumu
Lēmumam par Eiropas
Savienības pašu resursu
sistēmu**

(COM(2025) 574 final)

*ES budžets
2028.–2034. gadam*

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Saturs

Punkts

01–07 | **Ievads**

01–07 | **Kādēļ mēs sniedzam šo atzinumu?**

01–03 | Juridiskais pamats

04–07 | Konteksts

08–22 | **Galvenie vēstījumi**

09–14 | ES budžeta finansēšana

15–20 | Maksimālais pašu resursu apjoms

21–22 | Vienkāršošana

23–50 | **Konkrēti komentāri**

23–24 | Vērtēšanas kritēriji

25–26 | NKI pašu resurss

27–30 | Tradicionālie pašu resursi

31–32 | PVN pašu resursi

33–34 | Pašu resurss, kas pamatojas uz neregistrētu plastmasas iepakojumu

35–38 | Pašu resurss, kura pamatā ir nesavākto elektrisko un elektronisko iekārtu apjoms

39–40 | Tabakas akcīzes nodokļa pašu resurss

41–43 | Pašu resurss, kura pamatā ir emisijas kvotu tirdzniecības sistēma

44–48 | Korporatīvais resurss Eiropai

49–50 | Oglekļa ievedkorekcijas mehānisma pašu resurss

Pielikumi

I pielikums. – Ierosinātās izmaiņas ar komentāriem

II pielikums. – Vispārīga informācija par pašu resursiem

III pielikums. – Šajā atzinumā minēto ERP publikāciju saraksts

Saīsinājumi

Glosārijs

Ievads

Kādēļ mēs sniedzam šo atzinumu?

Juridiskais pamats

- 01** Komisija 2025. gada 16. jūlijā nāca klajā ar priekšlikumu Padomes Lēmumam par Eiropas Savienības *pašu resursu sistēmu* (Pašu resursu lēmums (PRL))¹, kas ir daļa no tās priekšlikumu kopuma attiecībā uz *daudzgadu finanšu shēmu* (DFS) 2028.–2034. gadam. Lēmumu par pašu resursu piešķiršanu Eiropas Savienībai pieņem vienprātīgi un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu saskaņā ar [Līguma par Eiropas Savienības darbību](#) (LESD) 311. panta trešo daļu. Lēmums stājas spēkā pēc tam, kad to ir apstiprinājušas dalībvalstis saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām.
- 02** Eiropas Parlaments 2025. gada 8. septembrī saskaņā ar LESD 287. panta 4. punktu lūdza ERP atzinumu par Padomes Lēmuma priekšlikumu. Ar šo atzinumu tiek izpildīts Eiropas Parlamenta lūgums. [I pielikumā](#) ir izklāstītas mūsu ierosinātās konkrētās izmaiņas Komisijas priekšlikuma tekstā.
- 03** Mūsu darba laikā Komisija vēl nebija iesniegusi priekšlikumus galvenajiem īstenošanas tiesību aktiem, konkrēti, *Regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus (IMSOR)*, un *Resursu pieejamības regulai (RPR)*. Līdz ar to mūsu novērtējums par individuālajiem pašu resursiem un kopējo sistēmu ir balstīts tikai uz PRL priekšlikumu tā pašreizējā redakcijā un neaptver īstenošanas, iekasēšanas, aprēķināšanas

¹ [COM\(2025\) 574](#).

un kontroles kārtību. Turklāt visas likumdošanas procesā ieviestās izmaiņas var ietekmēt šā atzinuma secinājumus.

Konteksts

- 04** Šis ir trešais Komisijas priekšlikums, kopš Eiropas Parlaments, Eiropas Savienības Padome un Komisija 2020. gada decembrī vienojās par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ([Iestāžu nolīgums](#)). [2021. gada priekšlikumā](#)² bija iekļauti trīs jauni pašu resursi, kuru pamatā ir *oglekļa ieviedkorekcijas mehānisms* (OIM), *emisijas kvotu tirdzniecības sistēma* (ETS) un starptautisko uzņēmumu pārdaļītā peļņa. 2021. gada priekšlikums netika pieņemts, un Komisija [2023. gadā iesniedza pielāgotu priekšlikumu](#)³, kurā tika saglabāti pirmie divi jaunie pašu resursi un pēdējais tika aizstāts ar priekšlikumu par pašu resursu, kura pamatā ir uzņēmumu peļņa. Neraugoties uz [Eiropadomes](#) 2024. gada 1. februāra secinājumiem, kuros atkārtoti apstiprināta ES apņemšanās turpināt darbu pie jaunu pašu resursu ieviešanas, par pielāgoto priekšlikumu netika panākts vienprātīgs lēmums.
- 05** Ar pašreizējo Komisijas priekšlikumu tiek ieviestas vairākas izmaiņas ES pašu resursu sistēmā. Tajā ierosināti trīs jauni pašu resursi, kuru pamatā ir nesavāktie *e-atkritumi* (e-atkritumi), tabakas akcīzes nodoklis (*TEDOR*) un Korporatīvais resurss Eiropai (*CORE*), kas ir ikgadēja, vienreizēja iemaksa, ko veic uzņēmumi, kuru gada apgrozījums pārsniedz 100 miljonus EUR, papildus tam, ka tiek saglabāti divi iepriekš ierosinātie pašu resursi, kuru pamatā ir OIM un ETS. Lielākā daļa jauno pašu resursu ir izstrādāti tā, lai tie būtu saskaņoti ar ES politikas mērķiem, piemēram, cīņu pret klimata pārmaiņām un tabakas patēriņa novēršanu.
- 06** Priekšlikums ietver arī esošo pašu resursu korekcijas, piemēram, to korekcijas mehānismu atcelšanu, kas samazina dažu dalībvalstu iemaksas, kuru pamatā ir nacionālais kopienākums (NKI), PVN un neregistrēta *plastmasa*, kā arī to iekasēšanas izmaksu samazināšanu, ko dalībvalstis patur tradicionālajiem pašu resursiem (TPR). [II pielikumā](#) ir sniegta pamatinformācija par visām pašu resursu kategorijām. Komisija lēš, ka šīs izmaiņas katru gadu radīs papildu 58,2 miljardus EUR (65,6 miljardus EUR), no kuriem 43,9 miljardi EUR (49,4 miljardi EUR) tiks iegūti no pieciem jaunajiem pašu resursiem. Šeit un citur atzinumā norādītās finanšu summas ir *2025. gada salīdzināmajās cenās*, un iekavās ir norādītas attiecīgās *faktiskās cenas*.

² [COM\(2021\) 570](#).

³ [COM\(2023\) 331](#).

07 Komisija uzskata⁴, ka pašreizējā pašu resursu sistēma un tās pieaugošā atkarība no NKI iemaksām sasniegs savas robežas, ņemot vērā saspringto budžeta situāciju dalībvalstīs. Tajā pašā laikā finansējuma vajadzības palielināsies, jo būs jāatmaksā *NextGenerationEU* (NGEU) aizdevumi, un tas sāksies 2028. gadā un turpināsies līdz 2058. gadam. Komisija uzskata, ka jauni pašu resursi samazinās slogu dalībvalstīm un ES budžeta finansēšanas modernizācija ļaus nodrošināt stabilas valstu iemaksas, neraugoties uz budžeta apjoma pieaugumu. Eiropas Savienības Padome un Eiropas Parlaments atbalstīja mērķi piesaistīt līdzekļus, izmantojot jaunus pašu resursus, kas ir pietiekami, lai segtu NGEU atmaksas, vienlaikus samazinot valstu uz NKI balstīto iemaksu daļu⁵.

⁴ Skatīt [Komisijas paziņojumu](#) un tam pievienoto [Komisijas darba dokumentu](#).

⁵ [Iestāžu nolīgums](#) par budžeta jautājumiem, pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, II pielikuma G preambula un A daļa "Īstenošanas principi", 2. punkta a) apakšpunkts.

Galvenie vēstījumi

08 Mūsu atzinumā esam norādījuši vairākus galvenos vēstījumus. Tie ir uzskaitīti turpmāk [1. izcēlumā](#) un izklāstīti sīkāk apakšiedaļās.

1. izcēlums

Galvenie vēstījumi īsumā

- **Papildu ieņēmumi:** Komisija lēš, ka 2028.–2034. gada DFS laikā ierosinātās izmaiņas katru gadu radīs vidēji papildu 58 miljardus EUR ES budžetā, no kuriem 44 miljardi EUR tiks iegūti no jauniem pašu resursiem.
- **ES budžeta finansēšana:** ar priekšlikumu tiek sasniegts mērķis samazināt NKI pašu resursu daļu, bet valstu budžeti turpinās tieši finansēt ES budžetu.
- **Valstu iemaksas:** NKI pašu resursi un lielākā daļa citu pašu resursu ir valstu iemaksas no dalībvalstu budžetiem. Lai atbalstītu jaunu un esošu prioritāšu finansēšanu, valstu iemaksas nākamajā DFS pieaugs par 48 %.
- **Maksimālais pašu resursu apjoms:** pašu resursu maksimālais apjoms būtu atkārtoti jāizvērtē pēc vienošanās par 90 miljardu EUR aizdevumu Ukrainai.
- **Sarežģītība:** neraugoties uz zināmu vienkāršošanu dažu atsevišķu pašu resursu aprēķināšanā, ar piecām jaunām ierosinātajām ieņēmumu plūsmām pašu resursu sistēma būtu sarežģītāka.
- **Novērtēšanas ierobežojums:** Komisijas priekšlikumu varēs pilnībā saprast tikai tad, kad būs publicētas svarīgas papildu regulas.

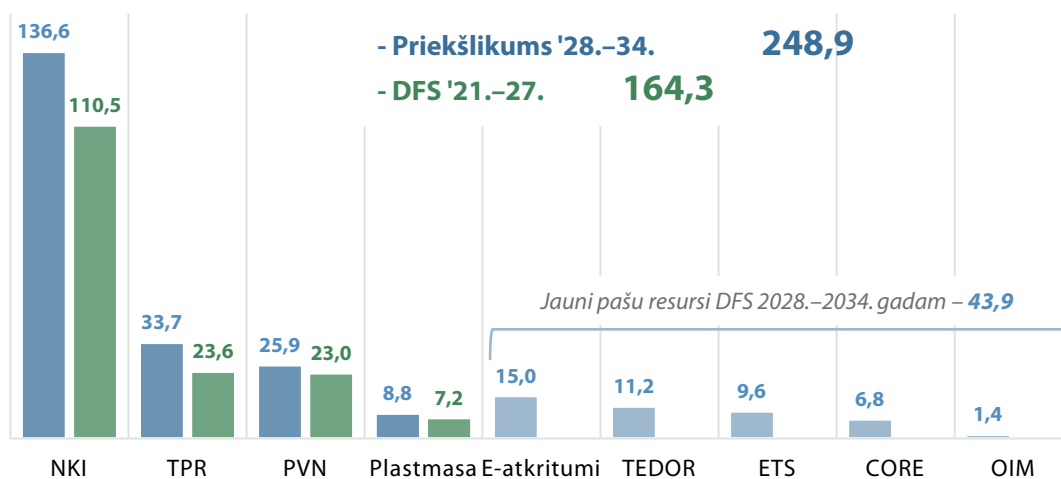
ES budžeta finansēšana

- 09** Jaunas iemaksas, ko nefinansē no dalībvalstu budžetiem, radīs tikai *CORE* un divas TPR izmaiņas: atcelta robežvērtība, saskaņā ar kuru preces, kuru vērtība ir mazāka par 150 EUR, ir atbrīvotas no muitas nodokļa, un ieviesta apstrādes maksa par mazas vērtības e-komercijas pakām. Pamatojoties uz Komisijas skaitļiem, mēs lēšam, ka no dalībvalstu budžetiem nefinansēto jauno iemaksu summa ir 13,6 miljardi EUR (15,4 miljardi EUR) gadā jeb 23 % no priekšlikumā iekļautajiem papildu pašu resursiem.
- 10** Pārējās ierosinātās izmaiņas 44,6 miljardu EUR (50,2 miljardu EUR) apmērā atspoguļo valstu iemaksas no dalībvalstu budžetiem. Izmaiņas NKI, PVN un plastmasas pašu resursos un jaunais e-atkritumu pašu resurss tiks segts no valstu budžetiem. Summas, kas izriet no zemākām TPR iekasēšanas izmaksām, un jaunie ETS, OIM un *TEDOR* resursi efektīvi samazinās valstu ieņēmumus, ko pretējā gadījumā paturētu dalībvalstis.
- 11** Tiek lēsts, ka valstu iemaksu vidējais īpatsvars gadā samazināsies no 86 % pašlaik līdz 84 % nākamajā DFS (sk. [1. attēlu](#)). Tomēr, ņemot vērā ierosināto 2028.–2034. gada DFS kopējā finansējuma palielinājumu salīdzinājumā ar pašreizējo DFS, valstu iemaksas minētajā periodā palielinās par 48 % no 140,7 miljardiem EUR (130,0 miljardiem EUR) līdz 208,5 miljardiem EUR (235,0 miljardiem EUR).
- 12** Valstu iemaksu galvenais elements ir NKI pašu resursi. Tiek prognozēts, ka NKI iemaksu daļa ES gada budžeta finansēšanā nākamajā DFS samazināsies vidēji līdz 55 % salīdzinājumā ar 67 % pašreizējā DFS. Paredzēts, ka NKI iemaksas palielināsies no vidēji 110,5 miljardiem EUR (101,9 miljardiem EUR) gadā pašlaik līdz 136,6 miljardiem EUR (154,1 miljardam EUR) nākamajā DFS. Tomēr, tā kā NKI pašu resurss saglabā savu līdzsvarojošo lomu, jebkurš iztrūkums citos pašu resursos tiks kompensēts ar NKI iemaksu palielinājumu un izraisīs tā relatīvās daļas pieaugumu. Mēs esam konstatējuši potenciālus trūkumus šādu iemeslu dēļ:
- TPR un *TEDOR* gadījumā ieņēmumu aplēses sagatavotas, pamatojoties uz vēl nepieņemtiem tiesību aktiem (sk. [29.](#) un [40.](#) punktu);
 - ETS kvotu cenu svārstīgums pēc savas būtības ietekmē ierosinātos ETS un OIM pašu resursus (sk. [43.](#) punktu);
 - tas, cik efektīvi tiek atbalstīti politikas mērķi ilgtermiņā samazināt tabakas izstrādājumu patēriņu un atkritumus, ietekmēs iemaksas, kuru pamatā ir tabakas akcīzes nodoklis, neregistrēts plastmasas iepakojums un nesavākti e-atkritumi.

1. attēls | Pašu resursu sistēmas 2021.–2027. gadam un ierosinātās sistēmas 2028.–2034. gada DFS salīdzinājums

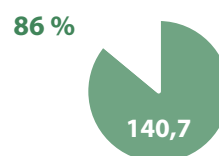
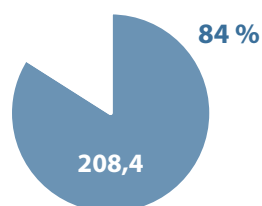
(miljardi EUR 2025. gada cenās, vidēji gadā)

Vidējie gada pašu resursu ieņēmumi

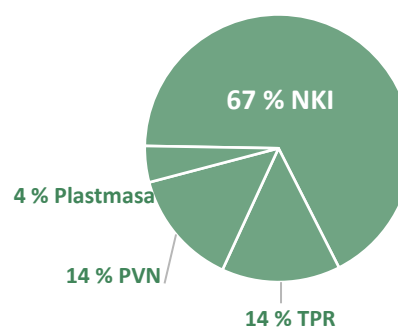
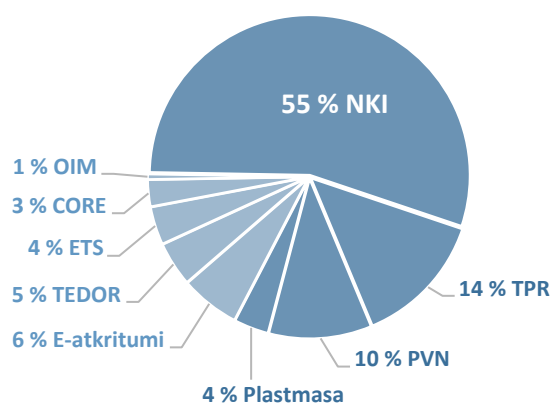

Valstu iemaksu īpatsvars

(NKI + PVN + Plastmasa + E-atkritumi + TEDOR + ETS + OIM)

Katra pašu resursa daļa

1. *piezīme.* Noapaļošanas dēļ kopsummas var nesakrist.
2. *piezīme.* Summas faktiskajās cenās skatīt II pielikuma 1. attēlā.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

- 13** Praksē ierosinātais PRL daļēji aizstāj uz NKI balstītās iemaksas ar jauniem pašu resursiem, kuru pamatā ir valstu iemaksas. Atšķirībā no NKI pašu resursiem tie atbalsta konkrētus politikas mērķus. Tomēr Komisija nav izvērtējusi divus svarīgus sava priekšlikuma aspektus: pirmkārt, vai iespējamie ieguvumi no šiem politikas mērķiem atsver administratīvās izmaksas, kas saistītas ar jaunu ieņēmumu plūsmu ieviešanu un arvien sarežģītākas pašu resursu sistēmas pārvaldību; un, otrkārt, vai tādus pašus ieguvumus varētu panākt ar zemākām izmaksām, īstenojot citus pasākumus. Turklāt Komisijai būtu sīkāk jāanalizē, kā ierosinātie jaunie pašu resursi varētu ietekmēt citus ES mērķus, piemēram, konkurētspēju. Esošo ieņēmumu palielināšana, piemēram, koncentrēšanās uz esošo nodokļu (PVN un muitas) iztrūkuma novēršanu⁶, novēršot nepilnības, kuras esam konstatējuši [2025. gada īpašajā ziņojumā par krāpšanu PVN jomā attiecībā uz importu](#) un [2021. gada īpašajā ziņojumā par muitas kontroli](#)⁷, arī samazinātu vajadzību pēc jauniem pašu resursiem. [\(III pielikumā](#) ir uzskaitītas ERP publikācijas, uz kurām ir atsauces šajā atzinumā).
- 14** [Īpašajā ziņojumā par plastmasas pašu resursa ieviešanu](#)⁸ mēs konstatējām nepilnības dalībvalstu sagatavotībā pašu resursa ieviešanai un aprēķinos izmantotajos datos, kas nebija pietiekami salīdzināmi un ticami. Ieteicām Komisijai apzināt galvenos riskus, kas ietekmē datu kvalitāti, un pirms pašu resursa ieviešanas informēt dalībvalstis. Komisija daļēji pieņēma ieteikumu, atsaucoties uz to, ka trūkst juridiskā pamata dalībvalstu sagatavotības novērtēšanai vai jebkādu pārbažu uzsākšanai pirms pašu resursu pieņemšanas. Tomēr tā apņēmas sniegt atgriezenisko saiti dalībvalstīm, ja tā konstatē problēmas vai riskus attiecībā uz izmantojamajiem datiem. No jaunajiem ierosinātajiem pašu resursiem Komisija šādus pasākumus veic tikai attiecībā uz e-atkritumiem, par kuriem Komisija ir konstatējusi datu kvalitātes problēmas. Mēs esam arī konstatējuši riskus OIM datu kvalitātei (sk. [50. punktu](#)).

Maksimālais pašu resursu apjoms

- 15** [2. attēlā](#) ir parādīti vidējie gada pašu resursi un maksājumu maksimālie apjomi 2028.–2034. gada DFS. Saskaņā ar priekšlikumu vidējais gada DFS maksimālais apjoms *maksājumu apropriācijām* palielinātos par 0,25 procentpunktiem no 1,01 % no ES NKI pašreizējā DFS⁹

⁶ Apskats 03/2025, 7. izcēlums.

⁷ Īpašais ziņojums 08/2025 par krāpšanu PVN jomā saistībā ar importu un Īpašais ziņojums 04/2021 par muitas kontroli.

⁸ Īpašais ziņojums 16/2024 par plastmasas pašu resursa ieviešanu.

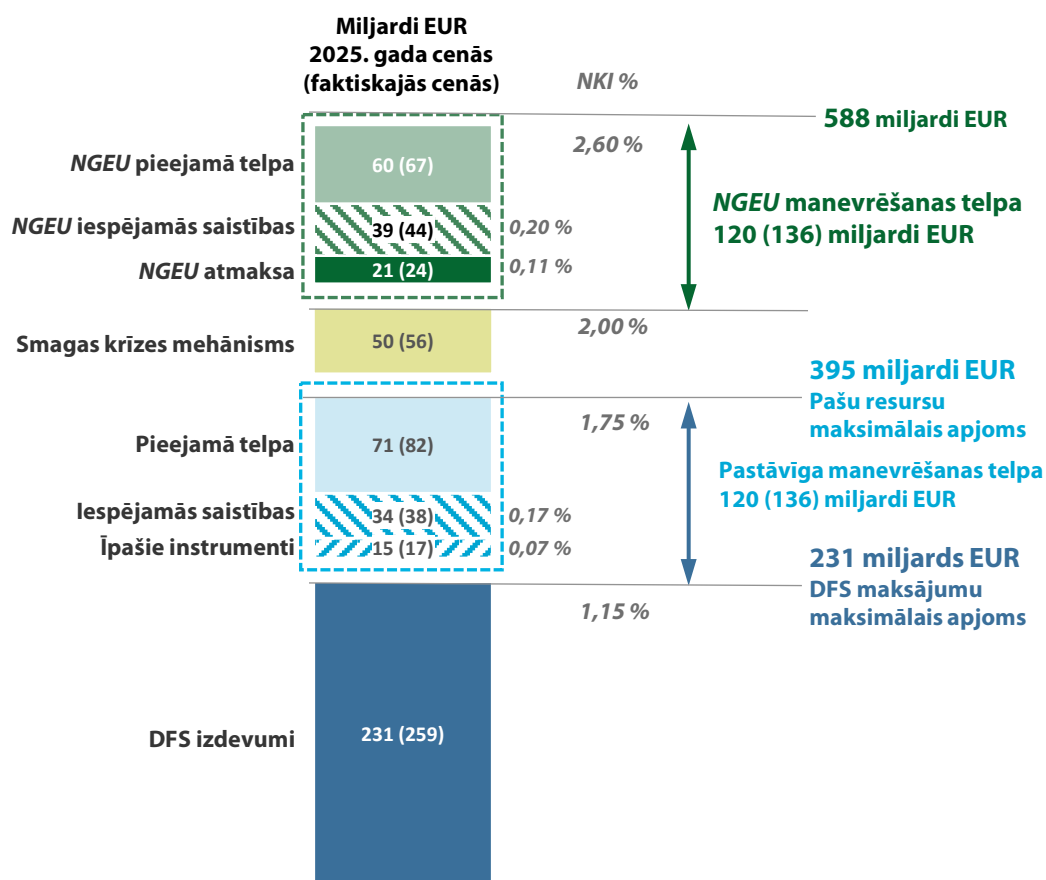
⁹ COM(2024) 120.

līdz 1,26 % nākamajā DFS¹⁰. Komisija ierosina palielināt *pašu resursu maksimālo apjomu* maksājumu apropriācijām par 0,35 procentpunktiem līdz 1,75 % no ES NKI. Starpību starp pašu resursiem, kas vajadzīgi maksājumu apropriāciju finansēšanai, un pašu resursu maksimālo apjomu sauc par “*manevrēšanas telpu*”. Šis mehānisms ļauj Komisijai pieprasīt papildu iemaksas no dalībvalstīm, ja ES standarta budžeta resursi nav pietiekami, lai segtu ES aizņēmumu atmaksas¹¹. Gadījumā, ja ir nepieciešams izmantot manevrēšanas telpas mehānismu, kā tas bija 2008.–2009. gada finanšu krīzes gadījumā, pastāv risks, ka Komisijai būs jāpieprasa ievērojami lielākas iemaksas laikā, kad dalībvalstu finanses ir pakļautas nopietnam spiedienam.

¹⁰ COM(2025) 571.

¹¹ 2024. gada pārskats, 2.39. punkts.

2. attēls | Vidējie gada pašu resursi un maksājumu maksimālie apjomi 2028.–2034. gada DFS

1. *piezīme.* Iespējamās saistības ir iespējamās finanšu saistības, kas izriet no spēkā esošām vai iepriekšējām obligātām saistībām. Tas, vai šīs iespējamās saistības radīs faktiskus izdevumus ES budžetam, un šādu izdevumu apmērs būs atkarīgs no nākotnes notikumiem, ko iepriekš nevar droši paredzēt. Attēlā ir norādīta maksimālā summa, ko teorētiski varētu pieprasīt. NGEU iespējamās saistības izriet no ES aizņēmumiem, kas veikti līdz 2024. gada beigām (jaunākā pieejamā informācija¹²).

2. *piezīme.* Smagās krīzes maksimālais apjoms ārkārtas aizņēmumiem nosaka obligāciju emisiju maksimālo summu un attiecīgās aizņemšanās izmaksas, ko katru gadu nākamās DFS laikā var segt no manevrēšanas telpas. Tas radītu iespējamās saistības, kas ietekmētu turpmākās DFS.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

- 16** Izmantojot Komisijas aplēses un pieņemot, ka maksājumu apropriācijas nākamajā DFS ir tuvu vidējam maksājumu maksimālajam apjomam, mēs aprēķinām, ka vidējā gada “manevrēšanas telpa” būtu 120 miljardi EUR (136 miljardi EUR). Parastos apstākļos ar to vajadzētu pietikt, lai segtu gada elementus gan iespējamajām saistībām, ko tieši garantē pašreizējā manevrēšanas telpa, gan instrumentiem, kuri ierosināti 2028.–2034. gada DFS, piemēram, aizdevumiem ar labvēlīgiem nosacījumiem stratēģiskām investīcijām *Catalyst*

¹² COM(2025) 781 final.

Europe ietvaros un aizdevumiem Ukrainai, ko arī garantē manevrēšanas telpa. Tomēr Komisijai būtu atkārtoti jāizvērtē, vai ierosinātais pašu resursu maksimālais apjoms joprojām ir pietiekams, ja ņem vērā 90 miljardu EUR aizdevumu Ukrainai, ko garantē manevrēšanas telpa un par ko Eiropadome ir vienojusies 2025. gada decembrī.

- 17** Ar PRL priekšlikumu tiek ieviests arī satvars ārkārtas aizņēmumiem, lai finansētu aizdevumus dalībvalstīm nolūkā novērst “smagu krīžu, nopietnu grūtību vai nopietnu draudu” sekas. Komisija ierosina, ka Padome var atļaut šādu aizņemšanos tikai nākamās DFS darbības laikā un saskaņā ar LESD noteikto procedūru, kam nepieciešams Padomes lēmums un Eiropas Parlamenta piekrišana. Šāda aizņemšanās netiktu aktivizēta, ja citas programmas jau pienācīgi risinātu situācijas sekas. Priekšlikums nepieļauj šā aizņēmuma izmantošanu pamatdarbības izdevumu finansēšanai.
- 18** Īpašajā ziņojumā 18/2025 mēs konstatējām, ka pašreizējā DFS nav noteikumu, kas paredzētu krīzes budžeta plānošanu nozīmīgām un izņēmuma ārkārtas situācijām, izņemot DFS pārskatīšanu¹³. Mēs uzskatām, ka šim priekšlikumam ir potenciāls risināt mūsu apsvērumā ietverto jautājumu. Ierosinātajā regulējumā būtu noteikti ierobežojumi aizņēmumu izmantošanai, grafikam un apjomam, kā arī noteikumi tā aktivizēšanai. Tas ļautu ES rīkoties ātri un mērķtiecīgi, uzlabojot ES rīcības paredzamību līdzekļu piesaistīšanas ziņā ieinteresētajām personām, tostarp finanšu tirgus dalībniekiem. LESD 122. pants ļauj ES sniegt finansiālu atbalstu dalībvalstij, kura ir nonākusi grūtībās vai kurai draud nopietnas grūtības, bet priekšlikumā nav atsauces uz LESD.
- 19** Ierosināto ārkārtas aizņēmumu satvaru papildina iespējams īpašs pašu resursu maksimālā apjoma ārkārtas un pagaidu palielinājums par 0,25 procentpunktiem jeb 350 miljardiem EUR (395 miljardi EUR), kas ierobežotu aizņēmuma summu un nodrošinātu garantiju Komisijas uzņemtajām saistībām. Ja to izmantotu, maksājumu apropriāciju kopējais maksimālais apjoms sasniegtu 2 % no ES NKI. Tas papildinātu pašu resursu maksimālā apjoma ārkārtas un pagaidu palielinājumu par 0,6 procentpunktiem, lai garantētu *NGEU* aizņēmumus no pašreizējās DFS, ko turpinās piemērot 2028.–2034. gada DFS.
- 20** Mēs nesen kā iespēju nākamajai DFS uzsvērām¹⁴, ka, apsverot aizņemšanos, ir svarīgi iepriekš izstrādāt atmaksas plānu. Komisija uzskata, ka PRL priekšlikumā par ārkārtas aizņēmumiem šāds plāns nav iekļauts, jo ierosinātā sistēma ir atkarīga no nosacījumiem un

¹³ Īpašais ziņojums 18/2025, 16. un 49. punkts.

¹⁴ Apskats 03/2025, 7. izcēlums.

apstiprināmās summas ir neskaidras. Tā ir norādījusi¹⁵, ka atmaksas principi tiks izklāstīti Padomes regulā, ar ko aktivizē aizņemšanos saskaņā ar šo regulējumu.

Vienkāršošana

- 21** Iepriekš esam uzsvēruši, ka pašreizējās un iepriekšējās ES finansēšanas sistēmas kļūst arvien sarežģītākas un daudzveidīgākas¹⁶. Jaunu pašu resursu ieviešana rada izaicinājumus, tostarp svārstīgus ieņēmumus un vajadzību pēc stabiliem grāmatvedības un revīzijas mehānismiem nolūkā nodrošināt pārredzamību un pārskatatbildību¹⁷. Komisija ierosina piecus jaunus dažādus pašu resursus, tādējādi pašu resursu skaitam kopā pieaugot līdz deviņiem. Neraugoties uz vienkāršošanu un lielāku pārredzamību, ko korekcijas mehānismu atcelšana radītu esošajām ieņēmumu plūsmām, ierosinātā pašu resursu sistēma būtu sarežģītāka.
- 22** Komisija ir ierosinājusi jaunus pašu resursus un uzskata, ka tie ierobežos jebkādu papildu administratīvo slogu. Tomēr, lai pārvaldītu sistēmu ar lielāku pašu resursu skaitu, visticamāk, būs vajadzīgi kopumā lielāki resursi dalībvalstu līmenī saistībā ar vajadzīgo datu vākšanu un ziņošanu, un – *CORE* gadījumā – uzņēmumu iemaksu iekasēšanu ES vārdā. Komisijas līmenī būs vajadzīgi lielāki resursi, lai pārbaudītu datus par jaunajiem pašu resursiem. Tas kopumā palielinās ierosinātās pašu resursu sistēmas pārvaldības izmaksas salīdzinājumā ar pašreizējo sistēmu.

¹⁵ COM(2025) 570.

¹⁶ Apskats 03/2025, 39. punkts, Atzinums 04/2023, 18. punkts, Atzinums 03/2022, 19. punkts, Atzinums 05/2018, 50. punkts, un Atzinums 02/2006, 16. punkts.

¹⁷ Apskats 03/2025, 39. punkts.

Konkrēti komentāri

Vērtēšanas kritēriji

- 23** Mūsu novērtējums par individuālajiem pašu resursiem ir balstīts uz trim kritērijiem: vienkāršību, stabilitāti un datu kvalitāti. Novērtējot vienkāršību, mēs ņemam vērā iemaksu aprēķinu sarežģītību un pārredzamību, jebkādu korekcijas mehānismu esamību, pieņemto nozaru tiesību aktu esamību (attiecīgā gadījumā) un nepieciešamību pārskatīt datus. Attiecībā uz stabilitāti mēs ņemam vērā iemaksu aprēķināšanai izmantoto ievaddatu mainīgumu un paredzamību īstermiņā. Visbeidzot, attiecībā uz datu kvalitāti mēs ņemam vērā datu avotu un ar tā uzticamību saistītos riskus, datu salīdzināmību starp dalībvalstīm un to, vai dalībvalstīm ir stimulēti iegūt pilnīgus un precīzus datus. Citus būtiskus kritērijus, kas saistīti ar pašu resursu īstenošanu, piemēram, pārbaudāmību un administratīvo slogu, varēs pilnībā novērtēt tikai tad, kad Komisija būs nākusi klajā ar priekšlikumu regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus (*IMSOR*), un Resursu pieejamības regulai (*RPR*).
- 24** **1. tabulā** ir apkopots mūsu sākotnējais novērtējums par atsevišķiem pašu resursiem, pamatojoties uz 2026. gada janvārī pieejamo informāciju un tādējādi izslēdzot atbalsta tiesību aktus, kas jāizstrādā vēlāk (**03.** punkts). “Augsts” novērtējums nozīmē, ka kritērijs ir pietiekami izpildīts, savukārt “zems” novērtējums liecina, ka mēs esam konstatējuši nozīmīgus riskus.

1. tabula | Atsevišķo pašu resursu sākotnējais novērtējums pēc atlasītiem kritērijiem

Apzīmējumi ● Zems ● Vidējs ● Augsts

Pašu resursi, kuru pamatā ir	Kritērijs		
	Vienkāršība	Stabilitāte	Datu kvalitāte
NKI	●	●	●
TPR	●	●	●
PVN	●	●	●
Plastmasa	●	●	●
E-atkritumi	●	●	●
TEDOR	●	●	●
ETS	●	●	●
CORE	Nav novērtēts ¹	●	Nav novērtēts ¹
OIM	●	●	●

¹ “Nav novērtēts” nozīmē, ka šajā posmā nav pietiekamas informācijas (sk. 48. punktu).
¹ Nav novērtēts – nozīmē, ka šajā posmā nepietiek informācijas (sk. 48. punktu).

Avots: ERP analīze.

NKI pašu resurss

25 Komisijas priekšlikums atcelt pašreizējos NKI vienreizējo maksājumu samazinājumus ir pozitīvs solis ceļā uz šo pašu resursu koncepcijas vienkāršošanu un pārredzamības uzlabošanu. Tomēr, kā jau iepriekš uzsvērām¹⁸, NKI statistikas apkopošana pēc būtības joprojām ir sarežģīta. Šo sarežģītību varētu pastiprināt tas, ka nākamajos gados paredzams pārskatīt Eiropas kontu sistēmu, kas reglamentē NKI statistikas apkopošanu¹⁹. Mēs arī ziņojām, ka valstu iemaksas joprojām var tikt koriģētas vairākus gadus, jo pārbaudei ir atvēlēts ilgs laiks²⁰.

¹⁸ Īpašais ziņojums 25/2022, 84. punkts, Atzinums 05/2018, 18. punkts.
¹⁹ COM(2025) 574, 18. apsvērums.
²⁰ Īpašais ziņojums 25/2022, 16. punkts, Īpašais ziņojums 11/2013, 73. punkts.

- 26** NKI aplēses un prognozes ir viegli pieejamas no dažādām organizācijām un tiek regulāri atjauninātas. Tas nodrošina, ka relatīvo daļu, kas jāfinansē katrai dalībvalstij, var aprēķināt ar pamatotu paredzamības pakāpi. Tomēr NKI iemaksas kā ieņēmumu līdzsvarošanas avotu ietekmē arī tas, ko iekasē kā citus pašu resursus (sk. [12.](#) punktu), citi ieņēmumi un budžeta izdevumu līmenis.

Tradicionālie pašu resursi

- 27** Komisija pamato ierosināto dalībvalstu ieturēto TPR iekasēšanas izmaksu samazinājumu no 25 % līdz 10 % – tā rezultātā ES budžetam tiks radīti papildu TPR 4,5 miljardu EUR (5,0 miljardi EUR) apmērā – ar administratīvo izmaksu samazinājumu, ko dod pastāvīga muitas administrāciju digitalizācija, kura tiks vēl vairāk pastiprināta ar ierosināto muitas reformu²¹. Komisija apgalvo, ka liela daļa muitas nodokļu tiek maksāti bez būtiskas muitas dienestu iesaistīšanās un ka lielākā daļa kontroles mehānismu ir vērsti uz nefinansiāliem aspektiem, tādiem kā produktu drošums un veselība²².
- 28** Mēs vēlreiz atzīmējam²³, ka ierosinātā administratīvo izmaksu samazinājuma atbalstam Komisija nav pietiekami pamatojusi faktiskās izmaksas, kas muitas dienestiem rodas, iekasējot nodokļus. Nav skaidrs, vai ietaupījumi, kas saistīti ar ierosināto muitas reformu, pilnībā īstenosies nākamās DFS laikā, jo reforma vēl ir jāpieņem un plānotā to pasākumu pilnīga īstenošana, kas varētu radīt ietaupījumus, turpināsies pēc nākamās DFS beigām. Mēs arī atzīmējam, ka e-komercijas pieauguma dēļ²⁴ ir palielinājies to paku skaits, kuras tiek vestas caur muitu un par kurām muitas reformas ietvaros būs jāmaksā nodokļi²⁵. Tas, visticamāk, palielinās muitas dienestu darba slodzi.
- 29** Komisijas priekšlikumā PRL apsvērumos ir precizēts, ka apstrādes maksa, ko tā bija pieprasījusi 2025. gada februārī²⁶ un ko Padome bija apstiprinājusi savā [dalējā pilnvarojumā sarunām par muitas reformu](#) 2025. gada jūnijā, ir daļa no TPR. Tomēr ar priekšlikumu tiek ieviesta atkāpe, kas paredzēta, lai visus ieņēmumus no apstrādes

²¹ COM(2023) 257.

²² Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2025) 570, 6.2. iedaļa.

²³ Atzinums 05/2018, 16. punkts, Atzinums 02/2012, 49. punkts.

²⁴ Paziņojums “Visaptverošs ES instrumentu kopums drošai un ilgtspējīgai e-komercijai”.

²⁵ COM(2023) 259.

²⁶ Paziņojums “Visaptverošs ES instrumentu kopums drošai un ilgtspējīgai e-komercijai”.

maksām darītu pieejamus ES budžetam pašreizējās DFS ietvaros, nepaskaidrojot un nepamatojot, kāpēc šāda atkāpe ir vajadzīga. Abas ierosinātās TPR izmaiņas ir atkarīgas no Komisijas priekšlikuma par muitas reformu, par kuru pašlaik notiek sarunas. Tiek lēsts, ka minimālās robežvērtības atcelšana katru gadu radīs papildu 2,3 miljardus EUR (2,5 miljardus EUR) un apstrādes maksas ieviešana – 4,6 miljardus EUR (5,2 miljardus EUR).

- 30** Pašreizējo globālās tirdzniecības vidi raksturo ģeopolitisku konfliktu un protekcionisma politikas kombinācija, kas varētu palielināt muitas operāciju sarežģītību un nenoteiktību. Tas savukārt var palielināt sarežģītību un samazināt TPR stabilitāti. Datu kvalitātes riski ir saistīti ar to, ka tirgotāji muitas nodokļus nedeklarē valsts muitas dienestiem vai deklarē nepareizi²⁷. Turklāt mūsu ikgadējā ticamības deklarācijas revīzijas darbā mēs joprojām konstatējam nepilnības dažu dalībvalstu TPR pārvaldībā un uzskaitē²⁸.

PVN pašu resursi

- 31** Mēs atzinīgi vērtējam Komisijas priekšlikumu atcelt *PVN bāzes maksimuma noteikšanas* korektīvo mehānismu, jo tas racionalizētu iemaksu aprēķinus attiecībā uz šiem pašu resursiem. Attiecībā uz iemaksu aprēķināšanu un iekasēšanu priekšlikumā ir saglabāta atsauce uz [Regulu Nr. 1553/89](#). Mēs iepriekš esam konstatējuši risku, ka galīgā daudzgadu *vidējā svērtā likme* (VSL), iesaldēta 2016. gada vērtībā, atsevišķām dalībvalstīm turpmākajos gados var nebūt reprezentatīva²⁹. Komisija 2024. gadā ziņoja, ka starpība starp iesaldēto VSL un PVN likmi, kas būtu izmantota iepriekšējā sistēmā, nebija nozīmīga. Savā 2024. gada pārskatā³⁰ mēs ziņojām, ka ietekme uz dažām dalībvalstīm PVN un NKI iemaksu ziņā bija ievērojama, un šī analīze nebija iekļauta Komisijas ziņojumā. Komisija uzskata, ka VSL iespējamā atjaunināšana ir temats, kas tiks apspriests ar dalībvalstīm sarunās par DFS.
- 32** Dalībvalstis ir ieinteresētas ieviest sistēmas, kas nodrošina, ka tās var iekasēt visu maksājamo PVN. Tomēr krāpšana izraisa to, ka pastāv ievērojama atšķirība starp PVN, kas būtu bijis jāiekasē, un faktiski iekasēto PVN³¹. Piemēram, mēs nesen ziņojām, ka spēkā

²⁷ 2024. gada pārskats, 4.6. punkts.

²⁸ 2024. gada pārskats, 4.19.–4.23. punkts, 2023. gada pārskats, 4.18.–4.22. punkts, 2022. gada pārskats, 4.9.–4.13. punkts, 2021. gada pārskats, 3.10.–3.12. punkts.

²⁹ Atzinums 11/2020, 42. punkts, Atzinums 05/2018, 23. punkts.

³⁰ 2024. gada pārskats, 4.35. punkts.

³¹ Komisijas 2025. gada ziņojums par PVN iztrūkumu.

esošie pasākumi nav pietiekami, lai novērstu un atklātu krāpšanu PVN jomā, ja tiek izmantotas vienkāršotas importa procedūras³². Tas apdraud to datu kvalitāti, kurus izmanto, lai aprēķinātu uz PVN balstītās iemaksas. Tomēr mēs atzīmējam, ka zemās *piesaistīšanas likmes* dēļ ietekme uz ES budžetu ir salīdzinoši neliela.

Pašu resurss, kas pamatojas uz nereciklētu plastmasas iepakojumu

- 33** Līdzīgi kā attiecībā uz NKI pašu resursiem, mēs uzskatām, ka vienreizējā maksājuma samazinājuma atcelšana nodrošinās vienkāršākus un pārredzamākus pašu resursus. Komisijas priekšlikums palielināt piesaistīšanas likmi un katru gadu to pielāgot inflācijai palīdzēs saglabāt pašu resursu relatīvo daļu. Tas atbilst mērķim samazināt NKI pašu resursu daļu (sk. [07.](#) punktu).
- 34** Konstatējām, ka šā pašu resursa vajadzībām izmantotie dati nebija pietiekami salīdzināmi un ticami³³. Dalībvalstīm ir jāizmanto divas datu apkopošanas un līdzsvarošanas metodes. Tomēr savā [jaunākajā gada pārskatā](#) mēs ziņojām, ka tikai 18 dalībvalstis iesniedza datus, pamatojoties uz abām apkopošanas metodēm, un tikai viena dalībvalsts līdzsvaroja rezultātus³⁴. Pārbaudot dalībvalstu datus, Komisija formulē atrunas, ja tiek konstatētas nepilnības un varētu būt vajadzīgi uzlabojumi.

Pašu resurss, kura pamatā ir nesavākto elektrisko un elektronisko iekārtu apjoms

- 35** Šai jaunajai pašu resursu kategorijai, ko ierosinājusi Komisija, ir daudzas līdzības ar plastmasas pašu resursu, kas ir spēkā kopš 2021. gada. Abiem šiem resursiem ir raksturīgs:
- tie ir balstīti uz datiem, kuri dalībvalstīm jau ir jāziņo Komisijai saskaņā ar spēkā esošajiem nozaru tiesību aktiem³⁵;

³² Īpašais ziņojums 08/2025, 102. un 103. punkts.

³³ Īpašais ziņojums 16/2024, 95. punkts.

³⁴ 2024. gada pārskats, 4.25. punkts.

³⁵ Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem.

- tos, visticamāk, pārvaldīs vienas un tās pašas organizācijas dalībvalstu līmenī (par atkritumu apsaimniekošanu atbildīgās ministrijas vai aģentūras un valsts statistikas iestādes);
- par tiem kā galveno valsts statistikas datu avotu varētu izmantot tās pašas elektroniskās ziņošanas sistēmas, kas attiecas uz atkritumu plūsmām dalībvalstīs;
- saskaņā ar Komisija ziņoto – stimulu nodrošināšana dalībvalstīm, lai tās izpildītu savas atkritumu likvidēšanas saistības;
- tos aprēķina ar iemaksu piesaistīšanas likmi, kas katru gadu tiks koriģēta, ņemot vērā inflāciju.

36 Komisija ir pārskatījusi metodi, kas ir šā pašu resursa pamatā, kopš tā pirmo reizi to novērtēja kā iespējamu ieņēmumu plūsmu 2023. gada PRL priekšlikumam. Atsakoties no radīto e-atkritumu masas izmantošanas, kas aplēsta, pamatojoties uz sarežģītu formulu un katrai valstij specifisku produktu kalpošanas laiku³⁶, šajā priekšlikumā galvenā uzmanība ir pievērsta tirgū laisto e-produktu masai, par ko ziņojuši to ražotāji un importētāji. Tas vienkāršo pašu resursu struktūru.

37 Pastāv risks, ka datu kvalitāte neatbilst mērķim pašu resursu aprēķinu kontekstā. Dati par tirgū laistiem e-produktiem var nebūt pietiekami paziņoti, līdzīgi kā dati par plastmasas iepakojumu³⁷, jo mazie ražotāji ir izslēgti no datu ziņošanas, pastāv parazitisms un tiešsaistes pārdošanas un pārrobežu pirkumu aptvērums ir nepilnīgs³⁸. Dalībvalstīm nav īpašu prasību pārbaudīt datus pirms to iesniegšanas Komisijai. Pašlaik *Eurostat* izskata datus, veic konsekvences pamatpārbaudes, vajadzības gadījumā nosūta dalībvalstīm precizēšanas pieprasījumus un veic turpmākus pasākumus. Tomēr, tā kā nav juridiska pamata, *Eurostat* datus neverificē.

38 Komisija atzīst, ka joprojām ir iespējams uzlabot paziņoto datu salīdzināmību pirms pašu resursu īstenošanas. Tā veic pasākumus, lai dalībvalstīm sniegtu tehnisku palīdzību e-

³⁶ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2017/699, ar ko nosaka kopīgu metodoloģiju katras dalībvalsts tirgū laisto elektrisko un elektronisko iekārtu (EEI) masas aprēķināšanai un kopīgu metodoloģiju katrā dalībvalstī radīto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu (EEIA) daudzuma masas aprēķināšanai.

³⁷ Apskats 04/2020, 44. un 45. punkts.

³⁸ *Eunomia*, "Study on waste statistics – a comprehensive review of gaps and weaknesses and key priority areas for improvement in the EU waste statistics", 2017. gada oktobris.

atkritumu statistikas kvalitātes uzlabošanai. Tas atbilst mūsu nesējam ieteikumam Komisijai apzināt galvenos riskus, kas ietekmē datu kvalitāti, un pirms pašu resursa ieviešanas informēt dalībvalstis (sk. 14. punktu).

Tabakas akcīzes nodokļa pašu resurss

39 Iemaksu aprēķināšanas sākumpunkts šai jaunajai pašu resursu kategorijai, ko ierosinājusi Komisija, ir patēriņam nodotie saražotie tabakas un ar tabaku saistīto izstrādājumu daudzumi. Līdzīgi kā PVN gadījumā, dalībvalstīm ir spēcīgs stimuls ieviest sistēmas, kas nodrošina, ka akcīzes nodoklis tiek iekasēts par visu tabaku un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem. Tomēr tabakas kontrabandas dēļ oficiālie daudzumi ir novērtēti par zemu. Nav nesenu Komisijas aplēšu par nelikumīgā tirgus lielumu, jo to ir grūti noteikt objektīvu iemeslu dēļ. Saskaņā ar priekšlikumu tabakas un tabakas izstrādājumu daudzumu aplēsēs tiks izmantota 2020. gada direktīvā ietvertā definīcija “nodots patēriņam”³⁹. Komisijas priekšlikumā par RPR būtu jāparedz īstenošanas kārtība attiecībā uz “nodošanas patēriņam” tvērumu.

40 Ierosinātais pašu resurss nav juridiski atkarīgs no tā, vai ir pieņemta Tabakas direktīvas pārstrādātā redakcija⁴⁰, kas iesniegta kopā ar 2028.–2034. gada DFS paketi un ar ko palielina minimālo akcīzes likmi un paplašina tvērumu, attiecinot to arī uz tabakas izstrādājumiem, lai ņemtu vērā tos izstrādājumus, kas nesen laisti tirgū. *TEDOR* vidējās gada ieņēmumu prognozes 11,2 miljardu EUR (12,6 miljardu EUR) apmērā ir balstītas uz ierosināto Direktīvas pārstrādāto redakciju. Ja pārstrādātā redakcija netiktu pieņemta un pašu resursu pamatā būtu pašreizējā direktīva, prognozētie ieņēmumi būtu mazāki. Tas ietekmē mūsu novērtējumu par šā pašu resursa stabilitāti.

Pašu resurss, kura pamatā ir emisijas kvotu tirdzniecības sistēma

41 Komisija 2018. gadā pirmo reizi ierosināja pašu resursu, kura pamatā ir ETS. Saskaņā ar Iestāžu nolīguma ceļvedi Komisija 2021. un 2023. gadā iesniedza sava priekšlikuma pārskatītas redakcijas. Ar šo priekšlikumu tiek atcelti pielāgojumi, kas pēc pārejas perioda

³⁹ Direktīva 2020/262, ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, 6. panta 3. punkts.

⁴⁰ COM(2025) 580.

beigām vairs nav piemērojami. Ierosinātā pašu resursa tvērumā nav arī iekļauti ieņēmumi no kvotu pārdošanas, kas attieksies uz emisijām no degvielām, autotransporta un ēkām⁴¹. Komisija nav pamatojusi šo pašu resursa bāzes samazinājumu salīdzinājumā ar tās 2023. gada PRL priekšlikumu.

42 Iemaksas tiktu aprēķinātas, pamatojoties uz ieņēmumiem no kvotu izsoles, kas notiek jau 20 gadus. Ieņēmumus vērtē pēc *izsoles līdzsvara cenas*, un attiecīgās platformas katru dienu dara publiski pieejamas cenas un apjomus. Tāpēc mēs novērtējam, ka uz ETS balstīta pašu resursa pamatā esošo datu vienkāršība un kvalitāte ir augsta. Tomēr, kā jau iepriekš uzsvērām⁴², uz *emisijas kvotu* izsoles cenām balstīta pašu resursa stabilitāte ir zema tirgum raksturīgā svārstīguma dēļ (sk. **3. attēlu**).

43 Komisija ir aplēsusi uz ETS balstītos ieņēmumus 9,6 miljardu EUR (10,8 miljardu EUR) apmērā, pamatojoties uz to pašu cenu par tonnu, kas izmantota tās 2023. gada priekšlikumā, proti, 88 EUR (2025. gada cenās). Tomēr kopš 2024. gada sākuma vidējā ETS kvotu cena ir bijusi 67 EUR, kas ir par 24 % zemāka. ETS nav stabils resurss emisijas kvotu izsoļu cenu svārstīguma dēļ, un to ir grūti paredzēt ilgā laikposmā.

3. attēls | Emisijas kvotu izsoļu cenas no 2019. gada janvāra līdz 2025. gada augustam

Avots: ERP, pamatojoties uz Eiropas Enerģijas biržas datiem.

⁴¹ Direktīva 2023/959, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā.

⁴² Atzinums 05/2018, 52. punkts.

Korporatīvais resurss Eiropai

- 44** Šī ir pirmā reize, kad Komisija ir ierosinājusi, ka daži uzņēmumi veic tiešas iemaksas ES budžetā. Ir plānots, ka iemaksas ES vārdā iekasēs dalībvalstīs. Iepriekšējo priekšlikumu⁴³ pamatā bija uzņēmumu rezultāti, un tie bija jāapmaksā no dalībvalstu budžetiem. Komisija uzskata, ka uzņēmumi daudzējādā ziņā gūst labumu no uzņēmējdarbības veikšanas ES un *CORE* mērķis ir nodrošināt, ka tie veic iemaksas ES budžetā. Tomēr pastāv risks, ka finanšu maksas iekasēšana no uzņēmumiem varētu būt pretrunā citiem ES politikas mērķiem, piemēram, konkurētspējai.
- 45** Veicamo iemaksu pamatā būs attiecīgo uzņēmumu *neto apgrozījums*, kas sadalīts grupās (sk. **2. tabulu**). Saskaņā ar ierosināto koncepciju *CORE* mērķis ir mazināt ietekmi uz atsevišķiem uzņēmumiem, kuriem būs jāmaksā fiksētas summas iemaksa, kas veido tikai nelielu daļu no *neto apgrozījuma*. Komisija uzskata, ka *neto apgrozījums* ir pietiekami standartizēts visās dalībvalstīs, lai to izmantotu par pamatu pašu resursiem, savukārt ES līmenī nav līdzvērtīgas saskaņotas peļņas bāzes.

2. tabula | Korporatīvā resursa Eiropai mērogs

Neto apgrozījuma grupa (EUR) (No-līdz)	Gada iemaksa (EUR)	Gada iemaksa kā procentuālā daļa no <i>neto apgrozījuma</i>
100 000 000 – 249 999 999	100 000	0,1 % – 0,04 %
250 000 000 – 499 999 999	250 000	0,1 % – 0,05 %
500 000 000 – 749 999 999	500 000	0,1 % – 0,07 %
750 000 000 un vairāk	750 000	0,1 % vai mazāk

⁴³ Pašu resurss, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (COM(2018) 325), pašu resurss, kura pamatā ir starptautisku uzņēmumu atlikušās peļņas daļa, kas pārdalīta dalībvalstīm (COM(2021) 570), un statistiskais pašu resurss, kura pamatā ir uzņēmumu peļņa (COM(2023) 331).

- 46** Apgrozījuma izmantošanas rezultātā uzņēmumi ar lielu apgrozījumu, bet zemu peļņas normu tiks sodīti salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kuri ir pretējā situācijā. Ārkārtas gadījumā *CORE* attieksies pat uz uzņēmumiem, kas darbojas ar zaudējumiem.
- 47** Turklāt ierosinātās plašās grupas un ļoti atšķirīgie iemaksu līmeņi katrai grupai nozīmē, ka: uzņēmumi vienā un tajā pašā grupā, bet ar ļoti atšķirīgu lielumu maksās vienu un to pašu vienreizējo maksājumu, bet faktiski vienāda lieluma uzņēmumi, kas atradīsies dažādās grupās, maksās ievērojami atšķirīgas summas.
- 48** Kopumā uzņēmumu apgrozījums ir saistīts ar vispārējām saimnieciskām darbībām, piemēram, patēriņu un investīcijām. Tāpēc datu avotiem vajadzētu būt pietiekami paredzamiem un stabiliem. Tomēr šajā posmā joprojām nav skaidri daudzi aspekti saistībā ar to, kā šis pašu resurss tiks īstenots, piemēram, kādi dati un kad tiks izmantoti un kā tie tiks verificēti. Komisija uzskata, ka attiecīgie noteikumi tiks iekļauti *IMSOR* un RPR. Tāpēc šajā posmā mēs nevaram novērtēt *CORE* vienkāršību un datu kvalitāti.

Oglekļa ievedkorekcijas mehānisma pašu resurss

- 49** OIM ir ETS ārējais analogs un ir cieši saistīts ar to. Pašu resursa pamatā būtu ieņēmumi no tādu sertifikātu pārdošanas, kuru cena ir saistīta ar ETS emisijas kvotu cenu. Iemaksu aprēķināšana ir vienkārša, bet mēs uzskatām, ka ieņēmumu plūsmas stabilitāte ir zema, jo tā ir atkarīga no ETS emisijas kvotu pēc būtības svārstīgās cenas (sk. 42. punktu).
- 50** To sertifikātu skaits, kas tirgotājiem būs jāiegādājas, ir atkarīgs no OIM deklarācijās norādītajām iegultajām emisijām. Šos datus sniegs ārpus ES ražotu preču piegādātājs, un tos būs grūtāk pārbaudīt. Datu kvalitātes riski būtu saistīti arī ar centieniem apiet pareizās summas maksāšanu, izmantojot nepareizus produktu kodus vai koriģējot produktu cenas.

Šo atzinumu Revīzijas palāta pieņēma 2026. gada 22. janvāra sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā —

Tony Murphy
priekšsēdētājs

Pielikumi

I pielikums. – Ierosinātās izmaiņas ar komentāriem

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
22. apsvērums Par šā ārkārtas un mērķtiecīgā krīzes reaģēšanas instrumenta izmantošanu būtu jālemj Padomei <i>ad hoc</i>, ņemot vērā specifiku un vajadzības, kas rodas, vienlaikus atzīstot Eiropadomes lomu saistībā ar vajadzīgā impulsa došanu Savienības attīstībai un vispārējo politisko virzienu un prioritāšu noteikšanu, t. sk. krīžu, grūtību vai to draudu laikā. Padomei būtu jārīkojas, izmantojot Padomes regulu, kas pieņemta saskaņā ar LESD 311. panta ceturtajā daļā izklāstīto procedūru pēc tam, kad būs saņemta Eiropas Parlamenta piekrišana. Ar Padomes regulu būtu jānosaka atļautā aizdevumu summa. Padomes regulā noteikto aizdevumu summu piešķiršanas kārtība un noteikumi būtu jānosaka pamataktā, kas jāpieņem vai jāpielāgo, ņemot vērā vajadzības, kas rodas, risinot situāciju.	22. apsvērums Par šā ārkārtas un mērķtiecīgā krīzes reaģēšanas instrumenta izmantošanu būtu jālemj Padomei <i>ad hoc</i>, ņemot vērā specifiku un vajadzības, kas rodas, vienlaikus atzīstot Eiropadomes lomu saistībā ar vajadzīgā impulsa došanu Savienības attīstībai un vispārējo politisko virzienu un prioritāšu noteikšanu, t. sk. krīžu, grūtību vai to draudu laikā. Padomei būtu jārīkojas, izmantojot Padomes regulu, kas pieņemta saskaņā ar LESD 311. panta ceturtajā daļā izklāstīto procedūru pēc tam, kad būs saņemta Eiropas Parlamenta piekrišana. Ar Padomes regulu būtu jānosaka atļautā aizdevumu summa gadījumos, kas paredzēti LESD 122. pantā. Padomes regulā noteikto aizdevumu summu piešķiršanas kārtība un noteikumi būtu jānosaka pamataktā, kas jāpieņem vai jāpielāgo, ņemot vērā vajadzības, kas rodas, risinot situāciju.	Atsauce uz LESD nodrošinātu konsekvenci starp PRL un Līgumu (sk. 18. punktu) un precizētu juridisko pamatu tam, kā izmantojams šis ārkārtas instruments reaģēšanai krīzes situācijās.
13. panta 9. punkts Laikposmā no [2026. gada 1. novembra] līdz 2027. gada 31. decembrim, atkāpjoties no 9. panta 3. punkta un noteikumiem, kas pieņemti, ievērojot Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053 10. panta b) punktu, tradicionālo pašu resursu summas, kas saistītas ar tālpārdošanā pārdoto preču laišanu brīvā apgrozībā, nedara pieejamas, un minētajām summām nepiemēro noteikumus par kontroli, uzraudzību un ziņošanu.	13. panta 9. punkts Laikposmā no [2026. gada 1. novembra] līdz 2027. gada 31. decembrim, atkāpjoties no 9. panta 3. punkta un noteikumiem, kas pieņemti, ievērojot Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053 10. panta b) punktu, tradicionālo pašu resursu summas, kas saistītas ar tālpārdošanā pārdoto preču laišanu brīvā apgrozībā, nedara pieejamas, un minētajām summām nepiemēro noteikumus par kontroli, uzraudzību un ziņošanu.	Komisija nav sniegusi nekādu pamatojumu, kāpēc ir nepieciešama šīs atkāpe, kas ietekmē pašreizējo DFS (sk. 29. punktu).

II pielikums. – Vispārīga informācija par pašu resursiem

No nacionālā kopienākuma iegūtie pašu resursi

- 01** NKI pašu resursi līdzsvaro ES budžetu pēc tam, kad ir aprēķināti ieņēmumi no visiem citiem avotiem. Vajadzīgo “papildu” ieņēmumu summu daļa ar visu dalībvalstu NKI summu. Iegūtā summa ir “vienotā likme”, ko piemēro katras dalībvalsts NKI summai. Tā rezultātā veidojas NKI pašu resursu summa, kas jāsaņem no katras dalībvalsts.
- 02** Pašlaik spēkā esošajā PRL vairākas dalībvalstis gūst labumu no NKI iemaksu samazinājumiem bruto fiksētu summu veidā: Austrija (565 miljoni EUR), Dānija (377 miljoni EUR), Vācija (3671 miljons EUR), Nīderlande (1921 miljons EUR) un Zviedrija (1069 miljoni EUR). Šīs summas tiek mērītas 2020. gada cenās un katru gadu koriģētas atbilstoši faktiskajām cenām. Fiksētas summas bruto samazinājumus finansē visas 27 dalībvalstis.
- 03** Jaunajā PRL priekšlikumā bruto fiksētas summas samazinājumi tiek izbeigti. Šīs izmaiņas neietekmēs NKI pašu resursu kopējo summu. Visas dalībvalstis veiks iemaksas, pamatojoties uz savu relatīvo daļu kopējā ES NKI, savukārt pašlaik dalībvalstis ar bruto samazinājumiem veic iemaksas, kas ir mazākas par to relatīvo daļu, un pārējās dalībvalstis veic iemaksas, kas ir lielākas par to relatīvo daļu.

Tradicionālie pašu resursi

- 04** TPR sastāv no nodevām, prēmijām, papildu vai kompensācijas summām, papildu summām vai elementiem, kopējā muitas tarifa nodokļiem un citiem nodokļiem, ko ES iestādes noteikušas tirdzniecībai ar trešām valstīm. TPR ES vārdā iekasēs dalībvalstis. Saskaņā ar pašlaik spēkā esošo PRL dalībvalstis iekasēšanas izmaksu veidā patur 25 % no TPR.
- 05** Jaunajā PRL priekšlikumā iekasēšanas izmaksu likme ir samazināta līdz 10 %, un apsvērumos ir precizēts, ka apstrādes maksas, ko varētu iekasēt tirdzniecībā ar trešām valstīm, lai kompensētu preču izlaišanas izmaksas, ir TPR. Turklāt ar priekšlikumu tiek ieviesta atkāpe, lai pašreizējās DFS laikā ES budžetā darītu pieejamus ieņēmumus no apstrādes maksām.
- 06** Vēl viena izmaiņa, kas ietekmēs iekasēto TPR summu, bet nav iekļauta PRL priekšlikumā, ir saistīta ar ierosināto muitas reformas paketi. Komisija ir ierosinājusi atcelt 150 EUR deklarēto robežvērtību, zem kuras pašlaik nav jāmaksā muitas nodokļi.

- 07** Saskaņā ar Komisijas aplēsēm ierosināto izmaiņu ietekme nākamajā DFS būtu vidēji 11,4 miljardi EUR (12,8 miljardi EUR) gadā: 4,6 miljardi EUR (5,2 miljardi EUR) pēc apstrādes maksu iespējamās ieviešanas; 4,5 miljardi EUR (5,0 miljardi EUR) iekasēšanas izmaksu samazinājuma rezultātā; 2,3 miljardi EUR (2,5 miljardi EUR) no 150 EUR robežvērtības iespējamās atcelšanas.

No pievienotās vērtības nodokļa iegūtie pašu resursi

- 08** PVN pašu resursus aprēķina, piemērojot vienotu piesaistīšanas likmi 0,30 % apmērā konceptuāli saskaņotai *PVN bāzei*. Bāze ir vienāda ar kopējo PVN ieņēmumu summu, kas iekasēta par visām ar nodokli apliekamajām piegādēm, dalītu ar vidējo svērto PVN likmi (VSL). Saskaņā ar [Padomes Regulu \(EEK, Euratom\) Nr. 1553/89](#) VSL pašlaik ir iesaldēta 2016. gada vērtībā visām dalībvalstīm.
- 09** Saskaņā ar pašlaik spēkā esošo PRL PVN bāze katru gadu ir ierobežota līdz 50 % no dalībvalsts NKI. 2026. gada budžeta projektā PVN bāze ir ierobežota septiņām dalībvalstīm: Bulgārijai, Igaunijai, Horvātijai, Kiprai, Luksemburgai, Maltai un Portugālei.
- 10** Komisijas jaunajā PRL priekšlikumā maksimuma noteikšanas mehānisms ir izbeigts. Komisija lēš, ka tas radīs papildu iemaksas, kuru pamatā ir PVN, 0,2 miljardu EUR (0,2 miljardu EUR) apmērā.

Pašu resurss, kas pamatojas uz nereciclētu plastmasas iepakojumu

- 11** Plastmasas pašu resursu aprēķina, piemērojot vienotu piesaistīšanas likmi 0,8 EUR apmērā par katru kilogramu nereciclētu plastmasas iepakojuma atkritumu, kas ik gadu radīti katrā dalībvalstī. Nereciclētā izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu aprēķina kā starpību starp radīto izlietoto plastmasas iepakojumu un gadā reciklēto izlietoto plastmasas iepakojumu. Dalībvalstīm ir pienākums sniegt Komisijai statistiku par izlietoto plastmasas iepakojumu saskaņā ar [Iepakojuma regulu](#)¹.
- 12** Pašlaik spēkā esošajā PRL 17 dalībvalstu plastmasas iemaksas ir samazinātas par fiksētu summu. Samazinājums svārstās no 1 miljona EUR Maltai līdz 184 miljoniem EUR Itālijai. Samazinājumi ir noteikti faktiskajās cenās, un kopējā samazinājumu summa katru gadu ir 711 miljoni EUR.

¹ [Regula \(ES\) 2025/40](#) par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem.

- 13** Jaunajā PRL priekšlikumā fiksētas summas samazinājumi tiek izbeigti. Turklāt vienotā piesaistīšanas likme 2028. gadā tiek palielināta līdz 1,00 EUR, un attiecībā uz vienoto piesaistīšanas likmi tiek ieviests gada inflācijas korekcijas mehānisms. Komisija lēš, ka visu izmaiņu kopējā ietekme ir 2,8 miljardi EUR (3,2 miljardi EUR).

Pašu resurss, kura pamatā ir nesavākto elektrisko un elektronisko iekārtu apjoms

- 14** Ierosināto e-atkritumu pašu resursu aprēķinātu, piemērojot vienotu piesaistīšanas likmi 2,00 EUR apmērā par katru kilogramu nesavākto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu, kas ik gadu radīti katrā dalībvalstī. Atkritumu daudzumu katram gadam aprēķinātu kā starpību starp iepriekšējos trīs gados tirgū laisto e-produktu vidējo svaru un gada laikā savākto e-atkritumu svaru. Ja šī starpība ir negatīva, to uzskata par nulli. Dalībvalstīm ir pienākums sniegt Komisijai statistiku par e-produktiem un e-atkritumiem saskaņā ar [EEIA direktīvu](#)². Piesaistīšanas likme katru gadu tiktu koriģēta, ņemot vērā inflāciju. Komisija plāno nākamajā DFS katru gadu iekasēt vidēji 15 miljardus EUR (16,9 miljardus EUR).

Tabakas akcīzes nodokļa pašu resurss

- 15** *TEDOR* tiktu aprēķināts, patēriņam nodotajiem tabakas un ar tabaku saistīto izstrādājumu daudzumiem piemērojot vienotu piesaistīšanas likmi 15 % apmērā, kas reizināta ar minimālo akcīzes nodokļa likmi, kura piemērojama katrai dalībvalstij kalendārajā gadā. Šā pašu resursa tvērumā iekļauto izstrādājumu definīcijas un attiecīgās minimālās likmes ir iekļautas [Tabakas direktīvā](#)³.
- 16** Līdztekus PRL priekšlikumam Komisija iesniedza priekšlikumu⁴ pārstrādāt Tabakas direktīvu, kas paplašinātu tās tvērumu, attiecinot to arī uz nesen tirgū laistiem tabakas izstrādājumiem, piemēram, elektronisko cigarešu šķidrumiem un karsējamo tabaku, un palielinātu piemērojamās minimālās likmes. Komisija lēš, ka *TEDOR* radītu 11,2 miljardus EUR (12,6 miljardus EUR), pamatojoties uz Tabakas direktīvas pārstrādāto priekšlikumu, un 4,9 miljardus EUR (5,5 miljardus EUR), pamatojoties uz pašlaik spēkā esošo Direktīvu.

² [Direktīva 2012/19/ES](#) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem.

³ [Direktīva 2014/40/ES](#) par tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu.

⁴ [COM\(2025\) 580](#).

Pašu resurss, kura pamatā ir emisijas kvotu tirdzniecības sistēma

- 17** ETS pašu resurss tiktu aprēķināts, piemērojot vienotu piesaistīšanas likmi 30 % apmērā ieņēmumiem, kas gūti, dalībvalstīm izsolot konkrētas ETS kvotas. ETS kvotas, kas iekļautas pašu resursa tvērumā, attiektos tikai uz kvotām stacionārajām iekārtām, piemēram, elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanas iekārtām, aviācijai un jūras transporta nozarēm (ETS 1). Atšķirībā no iepriekšējā Komisijas PRL priekšlikuma⁵ ETS kvotas autotransportam, ēkām un degvielām (ETS 2), kuru pārdošana sāksies 2027. gadā, tiktu izslēgtas no pašu resursa tvēruma.
- 18** Turklāt piesaistīšanas likme tiktu piemērota aprēķina rezultātam, kas iegūts, to kvotu daudzumu, ko dalībvalsts nolēmj neizsolīt vai nepārskaitīt un izsola Modernizācijas fondam, reizinot ar gada laikā izsolīto ETS 1 kvotu vidējo svērto cenu.
- 19** ETS reglamentē [ETS direktīva](#)⁶, un dalībvalstis kvotas izsola kopīgā platformā saskaņā ar [Izsoļu regulu](#)⁷. Saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju šis pašu resurss nākamajā DFS nodrošinātu vidēji 9,6 miljardus EUR (10,8 miljardus EUR) gadā.

Korporatīvais resurss Eiropai

- 20** *CORE* ietvertu ikgadējās iemaksas, kas jāmaksā uzņēmumiem, kuri darbojas ES, pamatojoties uz to neto apgrozījumu. Attiecībā uz to uzņēmumu ES meitasuzņēmumiem, kas iedibināti trešās valstīs, tiktu ņemts vērā tikai meitasuzņēmumu radītais neto apgrozījums. Uzņēmumi, kuru neto apgrozījums ir mazāks par 100 miljoniem EUR, tiktu izslēgti no *CORE* tvēruma. *CORE* tvērumā nebūtu iekļautas valdības struktūras (izņemot valsts uzņēmumus), starptautiskās organizācijas un bezpeļņas organizācijas.
- 21** Attiecībā uz *CORE* nav nozaru tiesību aktu. Komisija uzskata, ka attiecīgie noteikumi būtu izklāstīti RPR un *IMSOR*. Komisija lēš, ka *CORE* nākamajā DFS ES budžetā ienesīs vidēji 6,8 miljardus EUR (7,6 miljardus EUR) gadā.

Oglekļa ievadkorekcijas mehānisma pašu resurss

- 22** Uz OIM balstītās iemaksas tiktu aprēķinātas, piemērojot vienotu piesaistīšanas likmi 75 % apmērā ieņēmumiem no oglekļa ievadkorekcijas mehānisma sertifikātu pārdošanas. Ar

⁵ [COM\(2023\) 331](#).

⁶ [Direktīva 2003/87/EK](#), ar kuru nosaka sistēmu emisijas kvotu tirdzniecībai.

⁷ [Regula 2023/2830](#), ar ko nosaka noteikumus emisijas kvotu izsolīšanu.

[Regulu \(ES\) 2023/956](#)⁸ izveidotais OIM ir politika, kas nosaka oglekļa cenu importētām precēm, pamatojoties uz to iegultajām siltumnīcefekta gāzu emisijām. Tas darbojas kā oglekļa tarifs konkrētu oglekļietilpīgu preču importam, un importētājiem ir jāiegādājas OIM sertifikāti, lai segtu produktos iegultās emisijas. Sertifikātu izmaksas ir saistītas ar ETS emisijas kvotu cenu. OIM galīgo režīmu piemēro no 2026. gada.

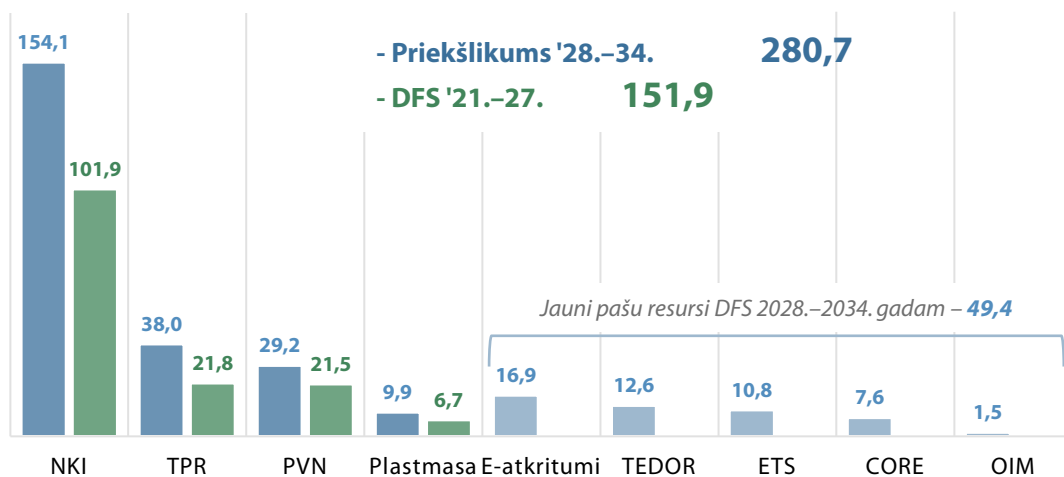
- 23** Saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju ieņēmumi no šā pašu resursa nākamajā DFS nodrošinās vidēji 1,4 miljardus EUR (1,5 miljardus EUR) gadā.

⁸ [Regula 2023/956](#), ar ko izveido oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu.

1. attēls | Pašreizējās pašu resursu sistēmas 2021.–2027. gadam un ierosinātās sistēmas nākamajai 2028.–2034. gada DFS salīdzinājums faktiskajās cenās

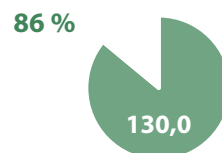
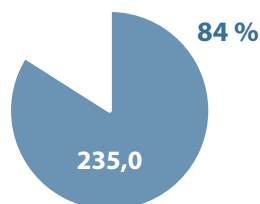
(miljardi EUR faktiskajās cenās, vidēji gadā)

Vidējie gada pašu resursu ieņēmumi

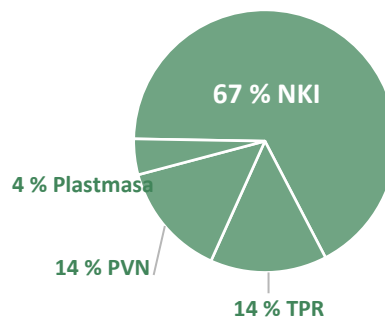
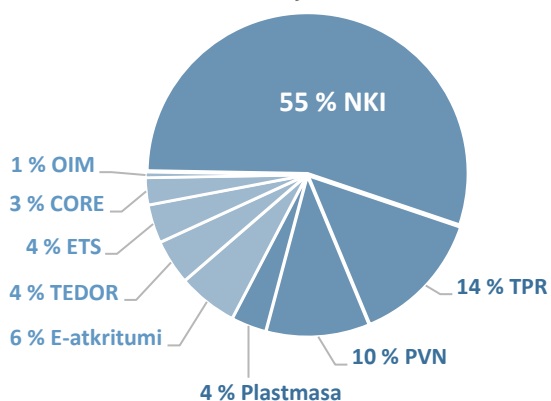

Valstu iemaksu īpatsvars

(NKI + PVN + Plastmasa + E-atkritumi + TEDOR + ETS + OIM)

Katra pašu resursa daļa

1. piezīme. Noapaļošanas dēļ kopsummas var nesakrist.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

III pielikums. – Šajā atzinumā minēto ERP publikāciju saraksts

Gada pārskati par ES budžeta izpildi attiecībā uz 2020.–2024. finanšu gadu

Īpašais ziņojums 11/2013 “Nacionālā kopienākuma (NKI) datu precizitāte: strukturētāka un mērķtiecīgāka pieeja uzlabotu Komisijas veikto pārbažu efektivitāti”

Īpašais ziņojums 04/2021 “Muitas kontrole: nepietiekama saskaņotība kaitē ES finanšu interesēm”

Īpašais ziņojums 25/2022 “Nacionālā kopienākuma pārbaude ES budžeta finansēšanas vajadzībām: datu apkopošanas riski kopumā labi novērsti, bet iespējams darbības labāk kārtot prioritārā secībā”

Īpašais ziņojums 16/2024 “Eiropas Savienības ieņēmumi, kas pamatojas uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu: sarežģīts sākums, ko kavē nepietiekama datu salīdzināmība un ticamība”

Īpašais ziņojums 08/2025 “Ar pievienotās vērtības nodokli saistīta krāpšana attiecībā uz importu: vienkāršotu importa muitas procedūru gadījumā ES finanšu intereses nav pietiekami aizsargātas”

Īpašais ziņojums 18/2025 “ES budžeta elastība: jāva risināt neparedzētas problēmas, bet regulējums ir pārāk sarežģīts”

Atzinums 02/2006 par priekšlikumu Padomes Lēmumam par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu

Atzinums 02/2012 par grozīto priekšlikumu Padomes Lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2011) 739), par grozīto priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus (COM(2011) 740), par grozīto priekšlikumu Padomes Regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos un NKI pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (COM(2011) 742), par priekšlikumu Padomes Regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kuru pamatā ir pievienotās vērtības nodoklis (COM(2011) 737), un par priekšlikumu Padomes Regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kuru pamatā ir finanšu darījuma nodoklis (COM(2011) 738)

[Atzinums 05/2018](#) par a) priekšlikumu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2018) 325 final); b) priekšlikumu Padomes regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu un neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (COM(2018) 326 final); un c) priekšlikumu Padomes regulai, ar ko izdara grozījumus Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (COM(2018) 328 final)

[Atzinums 11/2020](#) par projektu Padomes Regulai (ES, Euratom), ar ko izdara grozījumus Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (dokuments 12771/20, starpiestāžu lieta 2018/0133 (NLE))

[Atzinums 03/2022](#) attiecībā uz Komisijas priekšlikumu Padomes regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kuru pamatā ir emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, oglekļa ieviešanas mehānisms un pārdalītā peļņa, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības [2022/0071(NLE)]

[Atzinums 04/2023](#) attiecībā uz Komisijas grozīto priekšlikumu Padomes Regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kuru pamatā ir emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, oglekļa ieviešanas mehānisms un pārdalītā peļņa, un statistisko pašu resursu, kura pamatā ir uzņēmumu peļņa, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (COM/2023/333, 2022/0071 (NLE))

[Apskats 04/2020](#) “ES rīcība plastmasas atkritumu problēmas risināšanai”

[Apskats 03/2025](#) “Iespējas daudzgadu finanšu shēmai pēc 2027. gada”

Saīsinājumi

Saīsinājums	Definīcija/skaidrojums
<i>CORE</i>	Korporatīvais resurss Eiropai
DFS	Daudzgažu finanšu shēma
ETS	Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma; apzīmējums izmantots arī, lai atsauktos uz pašu resursu, kas pamatojas uz emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu
<i>IMSOR</i>	Pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumi
LESD	Līgums par Eiropas Savienības darbību
NKI	Nacionālais kopienākums
OIM	Oglekļa ievedkorekcijas mehānisms; apzīmējums izmantots arī, lai atsauktos uz oglekļa ievedkorekcijas mehānisma pašu resursu
PRL	Pašu resursu lēmums
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RPR	Resursu pieejamības regula
<i>TEDOR</i>	Tabakas akcīzes nodokļa pašu resurss
TPR	Tradicionālie pašu resursi
VSL	Vidējā svērtā likme

Glosārijs

Termins	Definīcija/skaidrojums
Daudzgažu finanšu shēma	ES izdevumu plāns, kurā ir noteiktas prioritātes (pamatojoties uz politikas mērķiem) un maksimālie apjomi, parasti septiņu gadu posmam. DFS nosaka struktūru, kuras ietvaros tiek veidots ES gada budžets, ierobežojot katras kategorijas izdevumu apmēru.
e-atkritumi	Elektriskās un elektroniskās iekārtas, kas vairs nav derīgas to lietotājiem.
Emisijas kvota	Tirgojamas tiesības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā noteiktā laikposmā emitēt tonnu CO ₂ vai citas siltumnīcefekta gāzes daudzumu ar līdzvērtīgu globālās sasilšanas potenciālu.
Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma	Shēma, kuras pamatā ir kopējo CO ₂ emisiju ierobežošana, piešķirot kvotas uzņēmumiem vai citām organizācijām, kas emitē CO ₂ un kas var tās pirkt un pārdot atbilstoši savām vajadzībām.
Faktiskās cenas	Budžeta skaitļi, kas izteikti tā konkrētā gada faktiskajā monetārajā vērtībā, par kuru tiek veikts maksājums. Inflācijas dēļ šie skaitļi katru gadu svārstās (pašreizējā priekšlikumā inflācija aplēsta 2 % apmērā gadā), un tos izmanto, lai parādītu faktisko naudas summu, kas tiks izmaksāta attiecīgajā gadā.
Izsoles līdzsvara cena	Cena, par kādu kopējais apjoms, par kuru tiek pieņemti piedāvājumi, atbilst kopējam pārdošanai pieejamajam apjomam, tā nosaka uzvarējušos pretendētus un to, cik tie maksās.
Maksājumu apropriācija	Summa, kas pieejama maksājuma veikšanai, tiklīdz ir izpildīti attiecīgie nosacījumi.
Manevrēšanas telpa	Starpība starp pašu resursiem, kas vajadzīgi ES budžeta finansēšanai, un pašu resursu maksimālo apjomu.
Nacionālais kopienākums	Valsts turības standarta mērījums, kurā ņem vērā iekšzemē un ārvalstīs gūtus ienākumus.
Neto apgrozījums	Visu uzņēmuma ieņēmumu summa no produktu pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas pārskata periodā pēc atmaksu, atlaižu un nodokļu atskaitīšanas.
<i>NextGenerationEU</i>	Finansējuma pakete, kuras mērķis ir palīdzēt ES dalībvalstīm atgūties no Covid-19 pandēmijas ekonomiskās un sociālās ietekmes.
Oglekļa ievadkorekcijas mehānisms	Sistēma, ar ko piemēro tarifu oglekļietilpīgiem produktiem, piemēram, tēraudam un cementam, ko ievie Eiropas Savienībā.
Pašu resursi	Līdzekļi, ar kuriem finansē ES budžetu. Lielākā daļa no tiem ir dalībvalstu iemaksas.
Pašu resursu maksimālais apjoms	Maksimālā pašu resursu summa, ko var pieprasīt no dalībvalstīm, lai segtu gada maksājumu apropriācijas.
Pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumi	Vispārīgi praktiski pasākumi attiecībā uz ES pašu resursu uzraudzību un kontroli.

Piesaistīšanas likme	ES pašu resursu kontekstā – procentuālā daļa, ko ES noteikusi, lai aprēķinātu summu, kas katrai dalībvalstij jāiemaksā ES budžetā no konkrēta ieņēmumu avota.
Pievienotās vērtības nodoklis	Netiešs patēriņa nodoklis par preču ražošanu un izplatīšanu un pakalpojumu sniegšanu. Šo nodokli beigās sedz galapatērētājs.
Plastmasa	Saistībā ar ES pašu resursiem – neregistrēts izlietotais plastmasas iepakojums.
PVN bāzes maksimuma noteikšana	Mehānisms PVN bāzes ierobežošanai līdz noteiktai procentuālajai daļai no valsts NKI, aprēķinot dalībvalstu PVN pašu resursu iemaksas.
PVN bāze	Kopējā preču un pakalpojumu vērtība, kam piemēro PVN.
Resursu pieejamības regula	ES noteikumi par metodēm un procedūrām, kas dalībvalstīm jāizmanto, veicot pašu resursu iemaksas ES budžetā.
Salīdzināmās (2025. gada) cenas	Budžeta skaitļi, kas koriģēti līdz fiksētam, salīdzināmam 2025. atsaucēs gada cenu līmenim. Novēršot cenu inflācijas ietekmi, šie skaitļi ļauj “reāli” salīdzināt budžeta apjomu vai pirkjspēju dažādos gados vai DFS periodos.
Vidējā svērtā likme	Procentuālā daļa, ar ko dala dalībvalsts kopējos PVN ieņēmumus, lai aprēķinātu tās PVN novērtējuma bāzi. Ņem vērā visas dalībvalstīs piemērojamās PVN likmes, katru likmi sverot atbilstoši ar nodokli apliekamo darījumu kopējās vērtības daļai, uz ko tā attiecas.

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2026

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar [ERP Lēmumu Nr. 6–2019](#) par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamas privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem.

Titullapa – © *butenkow* / stock.adobe.com.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējas piekrišanas.

HTML	ISBN 978-92-849-6701-8	ISSN 2812-2887	doi:10.2865/3257096	QJ-01-26-005-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6702-5	ISSN 2812-2887	doi:10.2865/4410309	QJ-01-26-005-LV-N

KĀ ATSAUKTIES

Eiropas Revīzijas palāta, [Atzinums 04/2026](#) par priekšlikumu Lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2025) 574 final), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026.

Šis atzinums tika sniegts saskaņā ar LESD 287. panta 4. punktu, kurā paredzēta apspriešanās ar Eiropas Revīzijas palātu pēc kādas citas ES iestādes pieprasījuma. Eiropas Komisija 2025. gada 16. jūlijā pieņēma priekšlikumu Padomes Lēmumam par ES pašu resursu sistēmu. Eiropas Parlaments 2025. gada 8. septembrī lūdza mūsu atzinumu par priekšlikumu. Šā atzinuma mērķis ir sniegt apsvērumus par ierosinātās pašu resursu sistēmas koncepciju un sistēmas iespējamo ietekmi uz ES budžeta finansēšanu.

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/contact
Tīmekļa vietne: eca.europa.eu
Sociālie mediji: @EUauditors

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs